

Jézus folytatja útját Jeruzsálembé, és sokan vele tartanak. Evangéliumi szakaszunk bevezető soraiban mintha eleve fontos volna megkülönböztetni, mit jelent „odamenni Jézushoz”, és mit jelent „követni őt”. Az első inkább egyfajta érdeklődést, kíváncsiságot, esetenként rajongást is jelenthet, a második viszont csak a tanítvány sajátja. A követés elköteleződés, bátor döntés, életforma.

De ahogy Jézus szavait hallgatjuk, szinte el is bizonytalanít. Szavaiban háromszor ismétlődik a „nem lehet az én tanítványom” kitétel, mindig egy feltételt, egy követelményt, minimumszintet megfogalmazva. Jézus ebben a rövid szakaszban a követésének feltételeként háromszor is elszakadást, függetlenséget, lemondást fogalmaz meg. A lényeg mindig ugyanaz: családi kapcsolatoknál, kényelmes életnél, vagyonnál is fontosabbnak kell tartania őt magát annak, aki követni szeretné, követni akarja. Félreérthető a kitétel, hogy „gyűlölni” kellene a családtagjainkat. A miszeó görög szó itt a héber szana' ige fordítása, ami egy dologgal szembeni döntést, attól való elszakadást jelent, nem a negatív érzelmek keresését. Jézus hallatlan bátorsággal és egyben teljes egyszerűséggel azt mondja, övé az első hely, a jelenvaló Istené.

A beszéd középső részében két mini-példabeszéd olvasható az építkező emberről, illetve a hadba vonuló királyról, akik egyformán meggondolják, elegendő tartalékuk van-e, kellőképpen felkészültek-e arra, amit terveznek. Ezek rendkívül racionális, átgondolt vonást kölcsönöznek a beszédnek. Nem pillanatnyi felbuzdulásról, túlzó képről van szó, hanem a valóság legteljesebb átgondolásáról, tudatosságról.

Próbáljuk tehát követni Jézus hangnemét, az ésszerűség ajánlását, és gondoljuk meg még egyszer, mire hív, mire emlékeztet. Talán a befejező intéssel legkönnyebb a dolgunk, a vagyon helyes értékelésével. Az anyagi világ korlátozott, változékony és mulandó. Idővel minden megszerzett tárgy unalmassá válik. Életünket távlatból nézve egyre világosabb, hogy sem találkozásainkban, sem meghatározó élményeinkben nem a pénztárcánk állapota, az éppen viselt ruhánk vagy a havi fizetésünk adja az élet minőségét. Ha valaki igazán nagyot tervez, nem kötődhet anyagiakhoz. Hogy valakik vagyunk-e, nem attól függ, mink van és mink nincs. Mindig többek vagyunk annál, amink van.

A kapcsolatainkkal sem vagyunk azonosak. Az életet kaptuk a szüleinktől, a génjeinket örököltük, szokásaink nagy részét, szimpátiát és antipátiát, vonzást és taszítást, arvonásokat, mosolyt, ki tudja, mi mindent még. A kamasz szabadulni szeretne otthonról, a felnőtt néha visszatérne gyermekkorába, de tudván tudja, hogy az már nem az ő élete volna. Előbb-utóbb dönteni kell a saját élet mellett. Ez a saját élet ugyanakkor nem lehet öncélú – valamire vagy valakire irányulnia kell, valami nagyszerűre, valaki igazán értékesre. Hát nem akkor vagyunk igazán boldogok, amikor megtaláljuk, aztán mégis elfeledjük önmagunkat, amikor belefeledkezünk abba, amit teszünk?

És ott a középső intés tárgya is, a kereszt hordozása. Ezt a képet a keresztények előtt senki nem használta átvitt értelemben, s talán csak az első keresztény közösség formálta meg véglegesen, Jézus kereszttjére visszagondolva. Ők már átértékelték, hogy az élethez hozzátartozhatott a halál. Nem kellett letagadniuk a fájdalmat, az élet adottságait, végességét, korlátozottságát, ég és föld közé kifeszített mivoltát, rossz és jó, jó és jobb közötti állandó küzdelmét és vergődését.

Jézus ebben a beszédben még csak nem is biztat arra, hogy kövessük, csak arra, hogy gondoljuk meg, mindez mit jelent. Talán ez a szabadság a legvonzóbb, a tér, amelyet a puszta kérdéssel megnyit, s amely lehetővé teszi, hogy az élet újrainduljon bennünk.